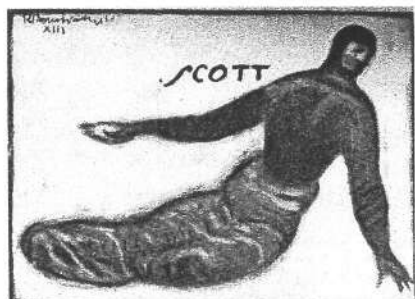

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA(146) EL CAPITÀ SCOTT (TRADUCCIÓ D' ALEXANDRE GALÍ)

Recentment gràcies a un intercanvi amb un company, hem incorporat al nostre fons una obreta terrassenca curiosa i inèdita, impresa per Marçet i Figueras el 1913, encara que la data que hi figura, escrita en números romans, és erròniament 1813 (MDCCCXIII). És una traducció d'Alexandre Galí, del francès al català (prefabrià), de l'obra del doctor francès J.B. Charcot *Els Héroes. El Capità Scott*. El subtítol ens aclareix l'autor de la traducció i l'objectiu i els destinataris de l'obra. "Un cas de GRANDESA I HEROÏSME ocorregut en els nostres temps, que en ALEXANDRE GALÍ tradueix al català expressament perquè'ls nois de la

Dibuix del capità Scott d'en Rafel Benet.

ESCOLA VALLPARADÍS el sàpiguen i el recordin tota la vida". El llibret de 39 pàgines inclou un pròleg de cinc pàgines d'en Galí i un curt epíleg *pels* (per als) *meus deixebles*. El text va precedit d'un dibuix en una pàgina sencera d'en Rafel Benet, del capità Scott en posició asseguda sobre el terra, protegit de la cintura cap avall amb un sac de dormir. En el marge superior esquerre trobem la

signatura de l'autor *R. Benet Vancells* i les dues últimes xifres de l'any en números romans (XIII). És curiós l'afegit del segon cognom, Vancells, en la signatura de Rafel Benet, ja que hem comprovat que no era la norma amb què signava les seves obres. Rafel Benet i Alexandre Galí es van relacionar en aquells anys d'efervescència de la vida cultural a Terrassa. Ambdós havien col·laborat en l'excel·lent revista *CIUTAT*, editada el 1910 a Terrassa que malauradament va tenir una curta durada. Benet havia estat vocal del jurat del concurs de dibuixos i treballs que l'Escola Vallparadís va organitzar el juliol de 1912, amb motiu de la clausura del curs 1911-1912.

En el pròleg del llibret Galí remarca les dificultats i la proesa de l'expedició, i justifica l'obra a fi que els alumnes "sapigueu el que és fer obres grans pel bé de la Pàtria i de la humanitat entera". El text traduït de l'obra del Dr. J. B. Charcot va acompanyat de dos mapes, un del pol sud o antàrtic, i un altre, de l'expedició. El marge dret de les pàgines és ampli, a fi d'encabir-hi uns curts missatges que Galí anava afegint amb

aclariments a la narració i reflexions moralistes sobre les virtuts que havien mostrat els protagonistes davant les dificultats. L'epíleg és una crida de Galí als alumnes, a recordar el cas i a desvetllar-los entusiasme i imaginació per acomplir alts fets.

L'exemplar que tenim a les mans duu sota l'epíleg una dedicatòria manuscrita i signada pel mateix Galí 25 anys després, ja en plena Guerra Civil. Diu així: "Mercè Closa, que no ets de la colla per als quals fou escrit aquest llibre (gairebé són tots pares de família) i que reps aquest present en moments de lliçó duríssima per a la pàtria, recorda sempre i únicament les gestes nobles i heroiques com la del capità Scott i oblida els exemples de maldat o de feblesa. Barcelona, 15 d'agost de 1938".

Alexandre Galí i Coll (Camprodon, 1886 - Barcelona 1969), pedagog i historiador, era cosí germà de la dona d'en Joan Llongueras i nebot de Pompeu Fabra. El 1910 Galí, amb 24 anys, acceptà l'encàrrec d'un grup de notables terrassencs d'obrir a la nostra ciutat una escola pedagògicament moderna, l'Escola Vallparadís, que s'instal·là en el que havia estat la fàbrica de Jaume Marinell i l'antiga seu de l'Agrupació Regionalista, al carrer de Sant Antoni. L'escola depenia econòmicament d'un patronat anomenat Patronat d'Ensenyança de Terrassa, que formaven els industrials Joan Puigbó i Sala, Frederic Marimon i Parera, Bartomeu Lluch i Amat, i Josep Rigol i Casanovas, i també el que havia estat l'home de confiança de Pasqual Sala i activista de la cultura catalana, Antoni Boada i Lladó, que a més a més era propietari de l'edifici que aixoplugava l'escola. Per l'Escola Vallparadís van passar professors tan destacats com Clara Fabra, Artur Martorell i Narcís Massó i Valentí, entre d'altres. L'Escola Vallparadís va tenir una vida curta. El 1915 Alexandre Galí va acceptar un càrrec a la Mancomunitat que li va oferir Prat de la Riba i va deixar l'Escola. Llavors, Galí va remetre una circular recomanant als pares dels alumnes que aquests ingressessin a l'escola de Joan Escoda, el qual es va quedar el mobiliari de l'escola. Durant la seva estada a Terrassa, Galí va col·laborar al diari catalanista *La Sembra* i es va involucrar activament en la cultura terrassenca

La impremta de *Els héroes. El Capitá Scott* va ser, com hem dit, Marcet i Figueras, una societat fundada l'agost de 1906 per Miquel Marcet i Bosch i Magí Figueras i Singla, que van separar-se el març de 1924. Els descendents de Miquel Marcet encara continuen avui dia en el negoci de les arts gràfiques i enguany celebren el seu centenari.

RAFEL COMAS